

Arkiv: PLANID-
Kommuneplanens
samfunnsdel,
PLANNAVN-
Kommuneplanens
samfunnsdel,
PLANTYPE-20, FE-140
JournalpostID: 22/173
Saksbehandler: Trine Rønning-Nilsen
Dato: 05.01.2022

Saksframlegg

Sakstype	Saksnr.	Utvalg	Møtedato
PS	03/22	Eldreråd	14.02.2022
PS		Kommunedelsutvalg Grov/Sandstrand	
PS		Kommunedelsutvalg Kongsvik	
PS		Kommunedelsutvalg Ramsund	
PS		Kommunedelsutvalg Skånland	
PS	05/22	Levekårsutvalget	31.01.2022
PS	02/22	Råd for funksjonshemmede	14.02.2022
PS	05/22	Ungdomsråd	28.02.2022
PS	04/22	Planutvalget	03.02.2022

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund 2022-2034

Rådmannens innstilling:

1. Det vises til vedlagt kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund kommune 2022-2034, med tilhørende vedlegg.
2. Kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund 2022-2034 tas til orientering.

Bakgrunn for saken:

Planarbeidet bygger på vedtak av kommunal planstrategi i kommunestyret sak KST 161/20 den 09.12.2020. Planstrategien legger opp til at det skal utarbeides ny kommuneplan for Tjeldsund kommune, der kommuneplanens samfunnsdel ble prioritert først.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel ble varslet gjennom vedtak av planprogram i kommunestyretsak KST 33/21 den 07.04.2021.

Formannskapet vedtok i møte 08.12.2021 sak 190/21 å legge forslag til kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund 2022-2034 ut til høring. Forslaget sendes nå råd og utvalg i Tjeldsund for innspill og tilbakemelding.

Vedlegg:

Rapport Innbyggermedvirkning tilknyttet kommuneplanens samfunnsdel 2021
Planprogram - Kommuneplanens samfunnsdel 2021--2033
Folkehelseoversikten
FNs bærekraftsmål - En helhetsvurdering
Forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 (2)

Levekårsutvalget 31.01.2022:

Behandling:

Kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund 2022-2034, foreslått av Gunnhill Andreassen, Hinnøysiden tverrpolitiske liste
Side 2 "Leve hele Livet", Hovedfokus på medvirkning i det videre arbeidet
Side 5 I tillegg til de arbeidsplassene som er nevnt opp ønsker Levekårsutvalget at Havbruk, Industrisatsing og øvrige private næringsaktører tas med.
Side 7 Under strategi ønskes "og da primært i sitt nærmiljø" føyd til etter Tilrettelegge for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

Side 7 Under strategi Tjeldsund gir kvalitative og gode tjenester i barnehager og skoler ønskes følgende tillegg: "Fokus på å beholde dagens struktur på barnehager og skoler"

Side 9 Under mål endre "Kommunesentret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter" til Kommunesentret Evenskjer er et attraktivt lokalt handels og servicesenter
Setningen "Legge tilrette for felles arena for idrett, kultur og næring" flyttes under Mål: Tjeldsund gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle.

Side 10 Etablering av felles møtested for ungdom må ikke gå på bekostning av allerede etablerte tilbud og ny etableringer rundt i kommunen

Side 13 Arealstrategi: Vurdere å bruke "Bebyggelsesområde" istedenfor bolig-og byggeområder
Legge til rette for nye boformer ... primært i nærmiljøet

Saken ble diskutert.

Gunnhill Andreassens forslag ble enstemmig vedtatt.

LKU- 05/22 Vedtak:

Side 2 "Leve hele Livet", Hovedfokus på medvirkning i det videre arbeidet
Side 5 I tillegg til de arbeidsplassene som er nevnt opp ønsker Levekårsutvalget at Havbruk, Industrisatsing og øvrige private næringsaktører tas med.
Side 7 Under strategi ønskes "og da primært i sitt nærmiljø" føyd til etter Tilrettelegge for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

Side 7 Under strategi Tjeldsund gir kvalitative og gode tjenester i barnehager og skoler ønskes følgende tillegg: "Fokus på å beholde dagens struktur på barnehager og skoler"

Side 9 Under mål endre "Kommunesentret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter" til Kommunesentret Evenskjer er et attraktivt lokalt handels og servicesenter
Setningen "Legge tilrette for felles arena for idrett, kultur og næring" flyttes under Mål: Tjeldsund gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle.

Side 10 Etablering av felles møtested for ungdom må ikke gå på bekostning av allerede etablerte tilbud og ny etableringer rundt i kommunen

Side 13 Arealstrategi: Vurdere å bruke "Bebyggelsesområde" istedenfor bolig-og byggeområder
Legge til rette for nye boformer ... primært i nærmiljøet

Planutvalget 03.02.2022:

Behandling:

Saken ble diskutert.

Saken ble enstemmig vedtatt.

PLU- 04/22 Vedtak:

1. Det vises til vedlagt kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund kommune 2022-2034, med tilhørende vedlegg.
2. Kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund 2022-2034 tas til orientering.

Råd for funksjonshemmede 14.02.2022:

Behandling:

Kommuneplanlegger Anita Swan Olsen orienterte om planen via Teams.

Planen gjennomgått. Saka ble diskutert.

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

RFF- 02/22 Vedtak:

1. Det vises til vedlagt kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund kommune 2022-2034, med tilhørende vedlegg.
2. Kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund 2022-2034 tas til orientering.

Eldreråd 14.02.2022:

Behandling:

Innspill til Kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034, foreslått av Rigmor Wangen,

Innspill fra eldrerådet til kommuneplanens samfunnsdel

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund, side 7:

Mål: «Tjeldsund har en variert boligsammensetning tilpasset ulike livsfaser». Her ønskes et tillegg i pkt 3: Tilrettelegging for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, og da primært i sitt nærmiljø.

Næring og kompetanse s 9:

Mål: «Kommunesenteret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter». Regionalt her må byttes ut med lokalt. Videre så står det i pkt 5 «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring». Dette punktet strykes og det defineres et nytt Mål «Tjeldsund har gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle» der strategien «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring» kommer inn.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 10:

Mål: «Tjeldsund har sosiale møteplasser». Der overskrifta er Eldre erstattes ordet «ungdom» med

ordet eldre.

Følgende strategi legges til de to som allerede er nevnt: Gjennom samarbeid mellom Frivillighetssentralen og frivillige lag og foreninger etableres et system som kan bistå eldre som trenger hjelp til daglige gjøremål.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 11:

Mål: Leve hele livet

Følgende strategi legges til de fire som er nevnt: Legge til rette for eldres medvirkning

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel, foreslått av Per Sandengen,

1. Eldrerådet støtter høringsinnspillet til Per Sandengen og vil at dette tas inn i Kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034

Saka ble diskutert.

Forslagene fra Rigmor Wangen og Per Sandengen enstemmig vedtatt

ELDR- 03/22 Vedtak:

Innspill fra eldrerådet til kommuneplanens samfunnsdel

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund, side 7:

Mål: «Tjeldsund har en variert boligsammensetning tilpasset ulike livsfaser». Her ønskes et tillegg i pkt 3: Tilrettelegging for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, og da primært i sitt nærmiljø.

Næring og kompetanse s 9:

Mål: «Kommunesenteret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter». Regionalt her må byttes ut med lokalt. Videre så står det i pkt 5 «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring». Dette punktet strykes og det defineres et nytt Mål «Tjeldsund har gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle» der strategien «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring» kommer inn.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 10:

Mål: «Tjeldsund har sosiale møteplasser». Der overskrifta er Eldre erstattes ordet «ungdom» med ordet eldre.

Følgende strategi legges til de to som allerede er nevnt: Gjennom samarbeid mellom Frivillighetssentralen og frivillige lag og foreninger etableres et system som kan bistå eldre som trenger hjelp til daglige gjøremål.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 11:

Mål: Leve hele livet

Følgende strategi legges til de fire som er nevnt: Legge til rette for eldres medvirkning

Eldrerådet støtter høringsinnspillet til Per Sandengen og vil at dette tas inn i Kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034

Saksopplysninger:

I henhold til plan- og bygningslovens kapittel 11 er alle kommuner lovpålagt å ha en kommuneplan,

bestående av en samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens samfunnsdel er et strategisk dokument som sier noe om hvordan kommunen skal utvikles de neste 10-12 årene. Samfunnsdelen skal vise kommunens visjon, med mål og strategier for hvordan Tjeldsund som samfunn og som organisasjon skal utvikles fremover.

Medvirkning fra kommunens innbyggere og de som kjenner Tjeldsund best har vært et viktig bidrag i utformingen av innholdet i denne planen.

I løpet av høsten 2021 ble det avholdt ulike former for innbyggermedvirkning:

- Digital spørreundersøkelse tilgjengelig for alle innbyggere ble gjennomført høsten 2021.
- Tre fysiske temamøter for innbyggerne: næring og kompetanse, folkehelse og livskvalitet, og attraktiv bostedskommune.
- Møte med barnefamilier og representanter for samiske interesser.
- Kommuneplanleggerne møtte ungdomsskoleelever i forbindelse med Ungdomskonferansen.
- Det ble gjennomført spørreundersøkelse rettet mot ungdom i aldersgruppen 15-19 år.
- For å sikre medvirkning og politisk involvering har råd og utvalg fått orientering underveis og gitt mulighet til å komme med innspill.

Oppsummeringen av alle innspill som er kommet i medvirkningsprosessen kan leses i vedlagt rapport.

Samfunnsdelen har tre definerte fokusområder

1. Bærekraftig utvikling av Tjeldsund
2. Næring og kompetanse
3. Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund for alle.

Fokusområdene ble utarbeidet i planprogrammet, og er det jobbet videre med i medvirkningsprosessen. Fokusområdene er viktig i arbeidet mot visjonen til Tjeldsund; Sammen skaper vi livskraftige samfunn som fremmer vekst, opplevelse og folkehelse.

Alle fokusområdene rommer de tre bærekraftsdimensjonene; miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft. Målene og strategiene skal bidra til måloppnåelse innenfor de prioriterte bærekraftsmålene.

Innenfor hvert fokusområde er det satt mål og strategier for ønsket samfunnsutvikling. Alle mål og strategier konkretiseres i en **handlingsplan**. I handlingsplanen skal alle tiltak prissettes og prioriteres, og kobles sammen med **økonomiplanen**. På denne måten vil samfunnsdelen med handlingsplan være et **styringsverktøy** for kommunen. Prioriteringen av tiltak skjer ut ifra kommunens økonomiske rammebetingelser.

I prosessen ved utarbeidelse av samfunnsplanen har det vært viktig å arbeide sammen på tvers av fagområdene. Flere av kommunens utfordringer går på tvers av flere fagområde, og løses kun ved at alle arbeider mot samme mål.

Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel ligger nå ute til lovpålagt høring til den 27 januar 2022, før den sendes tilbake til formannskap og videre til kommunestyret for endelig vedtak.

Høringsuttalelse om kommuneplanens samfunnsdel – med arealstrategi 2022-2034, fra
Kommunedelsutvalget i Kongsvik.

KUKO - 1/22: Høring kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

KUKO - 1/22 Vedtak:

Kommunedelsutvalget Kongsvik stiller seg positiv til Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 -
med arealstrategi for Tjeldsund kommune, og ser dette som et godt styringsdokument for perioden.

For Kongsvik kommunedelsutvalg, Solveig Einarsen, leder.

Fra: Merli, Einar <Einar.Merli@avinor.no>
Sendt: onsdag 22. desember 2021 10:53
Til: Tjeldsund Postmottak
Kopi: Skogstad, Geir-Olav; Karlsen, Reidar
Emne: Tjeldsund kommune - Kommuneplaner - Høring - Forslag til
kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 - Uttalelse fra Avinor

Tjeldsund kommune

Vi viser til kommunens brev av 09.12.2021 (ref. 20/3358 - 22 / TRNI) vedrørende høring av forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034.

Avinor har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Einar K. Merli

Arealplanlegger, seksjon konsept, plan og utforming

TEKNOLOGI, DRIFT OG INFRASTRUKTUR

einar.merli@avinor.no

Mob: +47 976 51 687

Tlf: +47 67 03 00 00

Dronning Eufemias gate 6

Postboks 150, 2061 Gardermoen

www.avinor.no

Vår saksbehandler
Mariya BokovaDokumentdato
24.12.2021

Deres dato

Vår referanse
2021/19 MABODeres referanse
20/3358 - 22 / TRNIDIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND
KOMMUNEPostboks 240
9439 EVENSKJER

Automatisk tilbakemelding - Høring - Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034 for Tjeldsund kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.

Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes DSB på nytt. Det må fremgå av oversendelsen at saken gjelder plansak knyttet til anlegg omfattet av storulykeforskriften.

Vi viser for øvrig til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Arkiv

Helle Nielsen
seksjonssjefMariya Bokova
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskapPostboks 2014
3103 Tønsberg**Kontoradresse**
Rambergveien 9
3115 Tønsberg**E-post**
postmottak@dsb.no**Telefon**
33 41 25 00**Internett**
www.dsb.no**Telefaks**
33 31 06 60**Organisasjonsnummer**
974 760 983

Fra: Ingrid Johanna Verbaan <ijv@nve.no>
Sendt: fredag 14. januar 2022 11.23
Til: Tjeldsund Postmottak
Emne: 202102465-3 NVEs generelle innspill - Offentlig ettersyn - Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 - Tjeldsund kommune

Deres ref. 20/3358 - 22 / TRNI

Vi viser til oversendelse av høringsdokumenter datert 09.12.2021.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med insigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVE sitt innspill

Tjeldsund kommune legger FNs 17 bærekraftsmål til grunn for arbeidet med planen. NVE synes det er positivt at kommunen integrerer og gjør FNs bærekraftsmål som en viktig del av planen. Det er også positivt at den langsiktige arealstrategien er koblet til målene i samfunnsdelen, og gjennom denne vises hvordan fremtidig arealbruk skal bidra til at målene i kommuneplanens samfunnsdel nås.

Vi viser til [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#), der det er beskrevet hvordan våre forvaltningsområder skal ivaretas i kommunale planer.

NVE forventer at kommunen går gjennom sine tettsteder og utbyggingsområder, og analyserer hvilke områder som er sårbare for videre utbygging/fortetting knyttet til skred-, flom- og overvannsutfordringer. Områder der man har bygd seg inn i flomutfordringer (eller områder der man er i ferd med å gjøre dette) er viktig å identifisere. ROS-analysen, jf. pbl §4-3, må brukes til å styre arealbruken og ivareta samfunnssikkerheten i arealplanleggingen, se [Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging](#).

Vi anbefaler kommunen gjennom overordnet planarbeid å styrke kommunens evne til å tåle klimaendringene ved å prioritere arbeid med sikring mot skred/ kvikkleire i utsatte områder, åpne bekkeløp og å bevare myr og andre områder som tåler å ta imot vann og fukt.

NVE anbefaler at kommunen legger vekt på helhetlig forvaltning i nedbørfelt, vurderer behovet for overordna overvannsplaner og planlegger den kommunale utviklingen, slik at man unngår å bygge seg inn i nye utfordringer knyttet til overvann, skred og flom. Videre mener vi at overvannshåndtering bør i størst mulig grad skje lokalt og helst i form av åpne, naturbasert løsninger i tråd med de Statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning og etter den såkalte tretrinnsmodellen.

NVE har nye internettsider om arealplanlegging. Her er flere nyttige veiledere og verktøy, se <https://www.nve.no/arealplanlegging/>.

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Hilsen,

Ingrid J. Verbaan

Seniorrådgiver

Avdeling: Skred- og vassdragsavdelingen

Seksjon: Seksjon for flom, overvann og miljø

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Kongens gt 52-54, Capitolgården, 8514 Narvik

Telefon: 22 95 95 95 (sentralbord), mobil: 47457426

E-post: ijv@nve.no

Web: www.nve.no

Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Deres ref:
Vår ref: 2021/256374
Dato: 18.01.2022
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING - FORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2022-2034 FOR TJELDSUND KOMMUNE

Vi viser til høring og offentlig ettersyn av forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 for Tjeldsund kommune som er datert inn hos oss 09. desember 2021.

Mattilsynet ser det som positivt at dere legger FNs bærekraftsmål til grunn når dere utarbeider forslaget om kommuneplanens samfunnsdel.

Mattilsynets rolle

Mattilsynet er sektormyndighet for å ivareta nasjonale og regionale bestemmelser og føringer i plansaker som berører Mattilsynets forvaltningsområde. Det er tre områder som kan bli berørt. Det er fare for forurensing av drikkevann og drikkevannskilder, fare for spredning av planteskadegjørere og fare for spredning av fiske sykdommer.

Vårt viktigste ansvarsområde i relasjon til planarbeid i denne sammenhengen er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne. En god og sikker vannforsyning er kritisk viktig for samfunnet og avgjørende for folks helse og for samfunnets sikkerhet. Drikkevann brukes også som sanitærvann og til brannslukning. Generelt må en føre-var tilnærming legges til grunn for beskyttelse av drikkevannskilder, på kort og lang sikt.

Uttalelse

Ved gjennomgang av forslag til kommuneplanens samfunnsdel kan vi se at vann og avløp er nevnt i planen under kapitlet bærekraftig utvikling av Tjeldsund. Der står det at dere skal sikre drikkevann og avløp i henhold til lov og forskrift.

Mattilsynet mener forslaget til Kommuneplanens samfunnsdel 2022 – 2034 er noe overordnet og at blant annet punktet om vann og avløp bør utdypes mer.

Momenter som bør tas med i samfunnsdeler er:

- At det bør settes mål om at alle innbyggere er knyttet til helsemessig trygt og forsyningsmessig sikkert drikkevann.
- Ved etablering av nye bolig- eller hyttefelt, industriområder eller ved fortetting innenfor eksisterende bebyggelsesområder, må det vurderes muligheten for å knytte disse til eksisterende vannforsyningssystemer i nærheten eller om nødvendig til nytt fellesanlegg, slik at man oppnår hygienisk tilfredsstillende, hensiktsmessige og kostnads- og driftseffektive enheter.
- Kommunens planer for oppgradering og fornying av vannledningsnett.
- Mål for etablering av reservevannforsyning, krisevannforsyning og nødvannforsyning (sikkerhet og beredskap). Dette kan innebære samarbeid med andre vannverk og kommuner.
- Vurdere effekter av klimaendringer i vannforsyningen.

Med hilsen

Trine Remman

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Dato: 21.01.2022
Vår ref: 21/06915-2
Deres ref: 20/3358 - 22 / TRNI

Uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 for Tjeldsund kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 9. desember 2021.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Tjeldsund kommune har sendt forslag til kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2022-2034 på høring. Samfunnsdelen viser kommunens langsiktige utfordringer, mål og strategier. Samfunnsdelen med arealstrategi danner grunnlaget for kommuneplanens arealdel.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegg og FNs bærekraftsmål er førende for kommunens planlegging.

Viktige føringer for mineralressurser i planarbeidet

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, heter det at Norge har store mineralressurser som kan gi grunnlag for verdiskaping og arbeidsplasser. Regional og kommunal arealplanlegging er et viktig verktøy for å sikre tilgjengelighet til mineralforekomster som kan være aktuelle for fremtidige uttak, samtidig som miljø- og samfunnshensyn ivaretas.

Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging:

- Fylkeskommunene og kommunene sikrer viktige mineralforekomster i sine planer og avveier utvinning mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Tilgangen til, og lagring av, byggeråstoffer ses i et regionalt perspektiv.

Uttalelse fra DMF

Siden arealdelen senere skal konkretisere strategier som fastsettes i samfunnsdelen, anbefaler DMF at samfunnsdelen gjør rede for hensynet til mineralressurser i videre planlegging. Ifølge DMF sitt uttaksregister er det to uttak i drift i Tjeldsund kommune: Renså og Straumsneset, som begge driver uttak av byggeråstoff¹. Norges geologiske undersøkelse (NGU) har vurdert at kalkforekomstene Fjellaldsheia og Sandstrand er av nasjonal betydning. NGU har registrert totalt 22 grusforekomster², og 77 malm-, industrimineral- og natursteinforeskomster³ i Kvænangen kommune.

DMF oppfordrer kommunen til å vurdere om dagens uttak av byggeråstoff er tilstrekkelig for å imøtekomme kommunens behov for fremtidig utbygging. Videre bør kommunen se på mulighetene for å gjenvinne eventuelle overskuddsmasser, deriblant byggeråstoff, i tråd med de nasjonale forventningene og FNs bærekraftsmål. Kort avstand mellom utbyggingsområder og ressurser er viktig sett i et bærekraftsperspektiv, da store deler av utslippene i forbindelse med masseuttak skjer gjennom transport⁴. I tillegg bidrar det til økt sysselsetting og næringsvirksomhet i kommunen. Allerede eksisterende uttak bør, hvis det er grunnlag for det, utvides for å utnytte ressursene fullstendig. Dette kan på lang sikt være mer bærekraftig enn å ha flere mindre uttak i drift samtidig. En helhetlig vurdering av massehåndtering i plansammenheng kan være et nyttig virkemiddel for å avklare dette.

Med bakgrunn i de viktige kalkforekomstene i Tjeldsund kommune, ber DMF om at kommunen vurderer om temaet mineralressurser tas inn i overordnede føringer i samfunnsdelen til kommuneplanen. Kommunen bør vurdere en strategi som sikrer at kalkforekomstene ikke blir nedbygget. Slik vil grunnlaget for videre behandling av mineralske ressurser og områder for råstoffutvinning være vurdert før revisjon av arealdelen til kommuneplanen.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

¹ DMF sitt kartinnsyn: <https://minit.dirmin.no/kart/>

² NGU – grus-, puk- og steintippdatabasen:
https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=5412

³ NGU – malm-, industrimineral- og natursteindatabasen:
https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=5412R&p_sp_rak=N

⁴ DMF – harde fakta om mineralnæringen 2020:
https://dirmin.no/sites/default/files/hf20-rapport_web_print.pdf

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Tjeldsund kommune

Postboks 240

9439 EVENSKJER

Statens vegvesen

DIELDDANUORI SUOHKAN – TJELDSUND

KOMMUNE

Postboks 240

9439 EVENSKJER

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Kjell Ove Schei / 90189027

Vår referanse:
21/18595-4

Deres referanse:
20/3358-22

Vår dato:
24.01.2022

Tilbakemelding på høring – forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022–2034 for Dielddanuori suohkan – Tjeldsund kommune

Vi viser til brev fra Dielddanuori suohkan – Tjeldsund kommune v/Trine Rønning-Nilsen datert 09.12.2021, vedlagt kommunens forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022–2034, formannskapetets behandling – vedtak om høring og offentlig ettersyn, medvirkningsrapport, planprogram, folkehelseoversikt og en helhetsvurdering av FNs bærekraftsmål.

Det vises også til våre tidligere innspill til forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel i Dielddanuori suohkan – Tjeldsund kommune, fremmet i brev datert 24.02.2021.

Statens vegvesens rolle i planleggingen:

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Statens vegvesen har det generelle ansvaret for å påse at trafiksikkerhet og fremkommelighet ivaretas i transportsystemet. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veier, gater og løsninger for gående og syklende.

Statens vegvesens rolle i denne saken er som forvalter av riksveg og statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Altevannsveien 7
9360 BARDU

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

Saken gjelder:

Høring av forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022–2034 for Dieiddanuori suohkan – Tjeldsund kommune.

Dieiddanuori suohkan – Tjeldsund kommune har i kommuneplanens samfunnsdel lagt til grunn visjonen «Sammen skaper vi livskraftige samfunn som fremmer vekst, opplevelse og folkehelse».

Basert på visjonen er det pekt ut tre fokusområder fram mot 2034:

- Bærekraftig utvikling av Tjeldsund
- Næring og kompetanse
- Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund

For hvert av fokusområdene er det satt opp 2–5 mål og angitt en strategi for å nå målene. Vi registrerer at oppfølging av trafikksikkerhetsplanen og trafikksikkerhet nevnes som strategier for å nå målene.

I planen er det også angitt en arealstrategi hvor det bl.a. angis at varierte boligtyper skal prioriteres, at det skal tilrettelegges for spredt boligutbygging langs vei i områder der det allerede er etablert sosial og teknisk infrastruktur og at bosettingen i bygdene skal styrkes ved at det settes av nok areal for boligbygging.

Innspill og merknader:

Vi registrerer at våre innspill om at «Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging» (SBAT) og om trafikksikkerhet, er innarbeidet i planprogrammet – det er bra.

På tross av korona-pandemien synes det som om Tjeldsund kommune har lykket med å få engasjert kommunens innbyggere til å komme med innspill til planarbeidet.

Som overordnet ansvarlig myndighet for trafikksikkerheten legger vi merke til at trafikk-sikkerhetstiltak som utbygging av gang- og sykkelveger og veglys nevnes som viktige tiltak. Vi registrerer også at kommunens ungdom er opptatt av trafikksikkerhet og transport/-mobilitet, og etterlyser bedre kollektivtilbud til byene Harstad og Narvik og internt i kommunen.

Etter vår vurdering har Tjeldsund kommune utarbeidet et godt forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022–2034. Plandokumentene synliggjør utfordringer og forutsetninger i kommunen, fastsetter mål og angir strategier for å nå målene. Planen vil gi et godt grunnlag for annen planlegging i kommunen.

Mange kommuner har et sterkt sentrum med en stor andel av kommunens innbyggere tilknyttet sentrum. Slik er det ikke i Tjeldsund, hvor en mindre andel av kommunens innbyggere er knyttet til kommunens sentrum Evenskjer. Bosettingen i Tjeldsund finnes i

mellomstore og mindre bygder rundt i kommunen, og som randbebyggelse langs de mange vegene i kommunen.

Ut fra de forutsetninger som ligger til grunn i Tjeldsund kommune, har vi forståelse for ønsket om å styrke kommunens bygdesamfunn. For å unngå et betydelig økt transportbehov er det imidlertid viktig at tilbud om barnehage, skole, dagligvarehandel og drivstoff opprettholdes i bygdene.

Kommunens bolig- og næringsstruktur medfører at en stor del av transportbehovet må dekkes ved bruk av privatbil. Vi forutsetter at trafiksikkerhet og vegenes framkommelighet blir tillagt stor vekt når nye tiltak skal planlegges og gjennomføres.

Spredt utbygging i form av randbebyggelse langs vegene er utfordrende i forhold til trafiksikkerhet (avkjørsler og ferdsel på og langs vegen), framkommelighet og miljø (støy og støv). Slik utbygging medfører ofte krav til vegeier om trafiksikkerhetstiltak i form av etablering av bl.a. bussholdeplasser, gang- og sykkelveger, nedsatt fartsgrense og miljøtiltak som støy-skjermer. Slike tiltak er ofte relativt kostbare. Som vegeier har vi dessverre små muligheter til å imøtekomme alle krav/ønsker om slike tiltak. Vi antar at det samme gjelder for Troms og Finnmark fylkeskommune som eier og forvalter av fylkesvegene.

Tjeldsund kommunen må derfor være bevisst i forhold til hvilke områder som tilrettelegges for spredt bebyggelse. Statens vegvesen ønsker ikke ny randbebyggelse langs E10, og ber om at også de mest trafikkerte fylkesvegene skjermes mot ny randbebyggelse. Eventuell spredt bebyggelse langs de mest trafikkerte vegene kan vurderes der tilknytning til hovedvegen skjer via allerede etablert kommunal- eller privat veg, der gang- og sykkelveg og busslommer med tilkomst er etablert og avstanden til hovedvegen er så stor at miljøulempene blir minimale.

Vi ber også om at sikker skoleveg og trafiksikkerhet i større grad vektlegges ved dispensasjonsbehandling av spredt boligbebyggelse og andre tiltak i kommunens LNFR-områder.

Ivaretagelse av trafiksikkerheten generelt, og sikker skoleveg spesielt, vil være viktige bidrag til å nå de målene kommunen har satt i kommuneplanens arealdel under fokusområdene «bærekraftig utvikling i Tjeldsund», «næring og kompetanse» og ikke minst «trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund».

Med grunnlag i ungdommenes tilbakemelding om manglende kollektivtilbud, er det fristende å utfordre kommunen til å se nærmere på om det er mulig å etablere et bedre kollektivtilbud i kommunen og distriktet, gjerne i samarbeid med nabokommunene og Troms og Finnmark fylkeskommune. Kanskje kan det finnes utradisjonelle løsninger som kan bidra til å bedre ungdommen og øvrige innbyggere sin mobilitet uten bruk av privatbil?

Kanskje kan ungdommene sjøl bidra til å kartlegge behov og finne utradisjonelle løsninger?

Vi ønsker Dieiddanuori suohkan – Tjeldsund kommune lykke til med sluttbehandlingen av kommuneplanens samfunnsdel, og alt annet framtidig planarbeid med grunnlag i planen. Vi er tilgjengelige for råd og avklaringer knyttet til all planlegging langs riksvegnettet i kommunen.

Transportforvaltning Troms og Finnmark
Med hilsen

Oddbjørg Mikkelsen
Seksjonsleder

Kjell Ove Schei
Senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK, Postboks 700, 9815 VADSØ
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE, Postboks 701, 9815 VADSØ

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

25.01.2022

Vår ref:

2021/1144

Deres dato:

09.12.2021

Deres ref:

20/3358

Tjeldsund kommune
Skånlandveien 72/76
9440 EVENSKJER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lill-Hege Nergård, 77642127

Høringsuttalelse - forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034 for Tjeldsund kommune

Statsforvalteren viser til kommunens brev datert 9. desember 2021 angående høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund kommune.

Statsforvalterens innspill er basert på nasjonale føringer og forventninger til kommunens planlegging. Justis- og kommunalavdelingen har koordinert vårt innspill.

Vi ønsker å berømme kommunen for et godt gjennomarbeidet dokument. Det er god kobling mot FNs bærekraftsmål med en bærekraftsanalyse, samtidig som dere viser til eksisterende kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for planarbeidet, det er bra. Nedenfor følger merknader både til prosessuelle krav og anbefalinger samt sektorvise innspill fra Statsforvalterens fagavdelinger.

1. Overordnet innspill

1.1 Innspill til prosess

Medvirkning

Vi vil berømme dere for god medvirkning både internt og eksternt i kommunen, herunder ulike befolkningsgrupper, lag og foreninger. Det er ekstra fint at det er laget en egen medvirkningsrapport som oppsummerer funn fra medvirkningsrundene. På denne måten viser man at medvirkningen har fått stor betydning for planarbeidet. Det er viktig at dette grunnlaget også tas med videre til underliggende planarbeid og til arbeidet med kommuneplanens handlingsdel.

1.2 Struktur og kobling plansystem

Dokumentet har en god struktur med en fin oppbygning. Men vi savner en kobling mot underliggende planer hvor mål og strategier i samfunnsdelen ytterligere konkretiseres og følges opp. Dette gjelder både eksisterende planer som samfunnsdelen bygger på og planer som skal utarbeides eller er i prosess som skal følge opp samfunnsdelen. Vi oppfordrer dere derfor til å bruke

plansystemet mer aktivt og ta stilling til koblingen mellom underliggende planer og samfunnsdelen. Koblingen til underliggende planer og hvilke temaer som eventuelt vil bli utdypet nærmere i delplaner bør derfor være gjennomgående i hele dokumentet på bakgrunn av planbehov satt i planstrategien.

1.3 Oppfølging av planen

Dere viser innledningsvis til at det skal utarbeides en handlingsdel som konkretiserer mål og strategier i samfunnsdelen med konkrete tiltak, og at denne skal samkjøres med økonomiplanen. Dette er bra. Vi minner i denne sammenheng om at kommunen har en plikt jfr. plan- og bygningsloven (§ 11-4 andre ledd), til å innhente synspunkter fra berørte statlige og regionale organer og andre som har ansvar for gjennomføring av tiltak i handlingsdelen. Kravet her er at forslag til vedtak skal gjøres offentlig minst 14 dager.

Det bør i planen sies noe om hvordan man skal bygge et system for årsrapportering og evaluering av måloppnåelse fra samfunnsdelen med underliggende planer. Vi oppfordrer dere til å tenke over en felles målstruktur/målhierarki i samfunnsplanene, hvor målstrukturen fra samfunnsdelen videreføres og konkretiseres i underliggende planer og i handlings- og økonomiplanen. Statsforvalteren stiller seg til disposisjon ved behov for å drøfte denne koblingen nærmere.

1.4 FNs bærekraftsmål

Statsforvalteren ønsker å berømme kommunen for en god bærekraftsanalyse. Analysen er metodisk sett veldig bra, og belyser både utfordringer og muligheter i kommunen i et bærekraftperspektiv. Vi synes denne tilnærmingen er så bra, at vi ønsker å benytte den som eksempel overfor andre kommuner.

1.5 Arealstrategi

Vi oppfordrer kommunen til å vurdere følgende tillegg til arealstrategien:

Klima: Dere har allerede inne en føring i arealstrategien om at *Forventede klimaendringer skal nøye vurderes og tas hensyn til i arealplanleggingen, og det skal planlegges for klimatilpasning*. Dette er bra. Men vi savner fokus på det som omhandler utslippsreduksjon og energieffektivisering i arealstrategien. Her kan man si noe om at framtidig utbygging må sørge for å avsette tilstrekkelig arealer til lokale klimatiltak som f.eks ladestasjoner for elbiler og føringer knyttet til resirkulering av areal og bygg.

Sammenhengende naturområder: Vi oppfordrer også kommunen til å legge inn føringer for å ivareta de *sammenhengende naturområdene* i kommunen. Store, sammenhengende naturområder med urørt preg er fortsatt viktig for mangfoldet i norsk natur, ulike økosystemtjenester og for naturens evne til klimatilpasning på egne premisser. Noen sammenhengende naturområder som dekker flere høydelag vil ha stor verdi for naturens evne til å tilpasse seg et endret klima fordi artene gradvis kan forflytte seg på tvers av ulike klimagradienter. For eksempel kan dette gjelde områder som strekker seg fra en skog og opp til snaufjellet, eller fra låste beiter i høyfjellet til mer kystnære strøk med åpent landskap om vinteren.

Strandsonen/kystsoneforvaltning: Vi oppfordrer til å ta med et punkt i arealstrategien knyttet til forvaltning av strandsonen og kystsonen. Tjeldsund har en attraktiv kystlinje og sjøarealer som brukes til både næring, fritidsaktiviteter og rekreasjon.

Landbruk: I Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025 kapittel 4.4. er det fastsatt ei planretningslinje som sier at landbrukets kjerneområder skal innarbeides i kommunens samfunns- og arealplan. Kjerneområdene innarbeides i kommuneplanens arealdel som hensynssone landbruk når det skal utarbeides ny arealplan til kommuneplanen. Med kjerneområde landbruk menes de arealene i kommunen som er viktig for to av landbrukets sentrale samfunnsoppgaver – matproduksjon og opprettholdelse av jordbrukets kulturlandskap. Vi anmoder om at denne planretningslinjen dekkes i arealstrategien med tanke på videre oppfølging i arealplanarbeidet.

1.6 Arealregnskap

Vi registrerer at det i arealstrategien vises til at arealregnskap skal benyttes som kunnskapsgrunnlag i planleggingen, og det er bra. Videre kan vi lese av planen at et slikt arealregnskap skal kartlegge og inneholde oversikt over viktige landbruksarealer. Det presiseres ikke hvilken annen type informasjon som skal framkomme av et slikt arealregnskap, men vi foreslår at blant annet følgende skal belyses:

- Oversikt over boligreserver og boligbehov slik at man kan fastsette utbyggingsmønster på bakgrunn av dette og framtidig befolkningsutvikling
- Viktige områder for reindriftsnæringen
- Kartlegge viktige naturområder. Disse områdene er det viktig å bevare av hensyn til naturmangfoldet, men også fordi slike områder har betydning som karbonlager og fordi de motvirker effekt av utslipp av klimagasser, samt som buffer mot stadig økende flomfare
- Oversikt over tilgjengelige grøntområder. Det er blant annet viktig at kommunen tar vare på grønt-strukturen (eksisterende vegetasjon, grøntområder og trær) i tettstedsområder da det er viktig for folkehelsen, luftkvaliteten, naturmangfoldet, skaper trivsel og er en god strategi for overflatevannshåndtering.

Det er vesentlig at det foreligger et tilfredsstillende arealregnskap, og at det ikke legges ut nye områder til utbyggingsformål før det foreligger et klargjort behov som er begrunnet ut fra dette og ut fra forventet utvikling i bl.a. befolkning og næringsliv.

2. Tematiske innspill knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler og kommunen som organisasjon (tjenesteyter)

2.1 Kommuneøkonomi og demografi

Kommunen viser i planforslaget til at strammere økonomiske rammer vil være en utfordring framover, men dette følges ikke opp med mål og strategier for hvordan kommunen vil håndtere dette framover. I budsjett- og økonomiplan 2022-2025 beskrives en meget stram og utfordrende økonomisk situasjon. Kommunen har per juni 2021 vedtatt finansielle måltall, men vil i kommende økonomiplanperiode ikke nå sine målsetninger knyttet til nivå på netto driftsresultat, netto lånegjeld og disposisjonsfond. Kommunen sier selv på side 24 i økonomiplanen for 2022-2025: «På nåværende tidspunkt er Tjeldsund kommune langt unna å nå målet om en bærekraftig økonomisk utvikling. Kommunens økonomi forverres betydelig i økonomiplanperioden, og det må gjøres store strukturendringer for å få budsjettet i balanse».

Etter Statsforvalterens syn er den alvorlige økonomiske situasjonen i for liten grad reflektert i samfunnsplanen.

Tjeldsund er også en sammenslåingskommune som skal få på plass en ny organisasjon, og det vil være spesielt relevant å si noe om hvilke økonomiske forutsetninger som er lagt for den nye kommunen, og hvilke økonomiske mål den nye kommunen har for framtidig drift og investering.

Det er positivt at kommunen opplyser at de ved neste rullering av budsjett- og økonomiplan vil legge opp til kobling mot den nye samfunnsplanen. Statsforvalteren vil i denne forbindelse gjøre oppmerksom på at vi har laget en veileder om hvordan man best kan sikre en god kobling mellom kommunens samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging. Veilederen er publisert på vår nettside og lenke finner du her: <https://www.statsforvalteren.no/troms-finnmark/kommunal-styring/veiledningsnotat/>.

Kommunen har i Folkehelseoversikten gitt en god beskrivelse av utvikling og sammensetning av befolkningen fram mot 2050, og utviklingstrekkene som framkommer legges til grunn for mål og strategier i planen.

2.2 Næringsutvikling

Landbruk

Statsforvalteren har tidligere gitt innspill på landbrukets betydning i Tjeldsund kommune i forbindelse med oppstart og høring av kommunal planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel. Vi har påpekt at landbruket representerer en betydelig sysselsetting og verdiskaping i Tjeldsund, både med tanke på primærproduksjon, landbruksbasert bygdeutvikling og sekundærnæring.

I utkast til kommuneplanens samfunnsdel legger kommunen opp til en god og helhetlig dekning av landbrukets behov, og foreslåtte fokusområder, målsettinger og strategier dekker utvikling i primærlandbruket på et overordna nivå. Dette er spesielt viktig fordi kommunen ikke har prioritert å utarbeide delplaner innen landbruk og næringsutvikling i denne planperioden. Kommunen vil videre konkretisere mål og strategier i en handlingsplan. Det er derfor viktig at en handlingsbasert tilnærming til landbruket framkommer her.

Fokuset på utvikling av primærproduksjonen i landbruket er viktig, da dette danner basisen for landbruket i kommunen. Samtidig kan det være nyttig å synliggjøre utvikling av mangfoldet innen landbruksbaserte tilleggsnæringer som en mulighet. Vi anmoder kommunen om å ta med en strategi med dette som tema.

I arealstrategien er landbruketets interesser vektlagt, både med tanke på jordbrukets og skogbrukets arealbehov. Når det gjelder spredt boligbygging og fritidsbebyggelse legger kommunen opp til å unngå konflikt med andre hensyn og interesser, noe som også kan bidra til å sikre landbruksinteressene.

2.3 Klima og miljø

Reduksjon av klimagassutslipp

Statsforvalteren savner et overordnet mål for utslippsreduksjon i kommunen. Dette må så følges opp og konkretiseres innenfor de ulike sektorene i kommunedelplanen for klima og energi og i andre aktuelle sektorplaner hvor sektoren har et ansvar og et klimafotavtrykk. Tiltak for reduksjon av klimagassutslipp må derfor inn som en del av handlingsdelen til en slik plan – dette må igjen følges opp i økonomiplanen med årsbudsjett.

Vi minner om at krav til klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i planlegging er nærmere spesifisert i den statlige planretningslinjen for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Naturmangfold og vannforvaltning

Under satsingsområdet bærekraftig utvikling av Tjeldsund finnes det en strategi som sier følgende: *Ivareta naturen og dens ressurser og liv.* Dette er bra. Men vi ønsker at dere er litt mer konkret her på hvordan dere tenker å ivareta naturen.

For naturmiljøet er det særlig bærekraftsmål nr. 14 Livet i havet og nr. 15 Livet på land som er relevant.

Bærekraftsmål 14 Livet i havet innebærer å bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Tjeldsund kommune er del av to vannområder, og har et særlig ansvar for å utrede forslag til typer tiltak, samt utrede premissene for fastsettelse av miljømål i tilknytning disse vannområdene. Gjennom å sette miljømål kan vi sikre at vannforekomster skal ha god økologisk og kjemisk tilstand. Kommunen kan være en pådriver ovenfor næringsliv, organisasjoner og befolkningen og sørge for god tilrettelegging gjennom forvaltning av rammevilkår, infrastruktur, tilgjengelighet til arealer og naturressurser.

Livet i havet er et viktig næringsgrunnlag for flere næringer og arbeidsplasser. Havet er en viktig kilde til mat, og alt fiskeri i norske havområder skal forvaltes slik at det gir et langsiktig og bærekraftig uttak. Norge er avhengig av å kunne høste fra et rent og rikt hav. Bærekraftig bruk av havet innebærer stans av overfiske, hindring av forsøpling og forgiftning, og beskyttelse av sårbare dyr og korallrev. Dette er noe kommunene har mulighet til å påvirke gjennom planlegging. Det er derfor viktig at samfunnsplanen også legger til grunn kommunens ansvar og myndighet på dette området.

Bærekraftsmål nr. 15 Livet på land handler om å redusere tap av naturlige habitater og biologisk mangfold som er en del av vår felles arv. Tjeldsund har store skogsområder, og LNF(R)-områder der det er viktig å ta hensyn til både naturmangfold, klima og næringer. Ved å satse på videre fortetting framfor utbygging av nye områder kan kommunen redusere press på naturområder og bidra til å bevare livet på land. Kommunene har et ansvar som planmyndighet og landbruksmyndighet for å sikre bærekraftig forvaltning av arealer, arter og økosystemer.

Kommunen bør derfor ha god kunnskap om egen natur, og sikre tilstrekkelige leveområder både for vanlige og sjeldne arter. Statsforvalteren anbefaler at kommunen utarbeider en *kommunedelplan* for naturmangfold, som viser hva som er de mest viktige og sårbare arealene. En slik plan er ment å styrke kunnskapsgrunnlaget for politiske og administrative beslutninger, skape forutsigbarhet for forvaltningen, eiere og utbyggere og være et redskap for å synliggjøre naturmangfoldet som verdi. En oversikt over naturmangfoldet kan bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag for prioritering av arealformål i arealplanleggingen.

2021 var det første året med en egen tilskuddsordning for å ivareta naturmangfold i kommuneplanleggingen, men det er forventet at denne ordningen videreføres i årene framover. I foreløpig statsbudsjett for 2022 er det satt av 3 mill. til denne tilskuddsordningen. Miljødirektoratet fikk 45 søknader om tilskudd i 2021, og regner med at antallet søknader stiger i år, når ordningen er bedre kjent. Søknadsfristen på disse midlene er 1.februar 2022. Kravet er at oppstartsvarsel med planprogram for kommunedelplanen skal være vedtatt innen utgangen av 2022. Planen skal ferdigstilles og sluttbehandles innen utgangen av 2023.

For mer informasjon om hvordan søke finner dere her:

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/TilskuddNaturmangfoldKommuneplanleggingSkjema/Sta-rtside/Index?s%C3%B8knadstypeld=70>

Det er også utarbeidet en veileder for dette arbeidet som dere finner her:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-i-arealplanlegging/naturmangfold/kommunedelplaner-for-naturmangfold/>

2.4 Barn og unge

Avdeling for oppvekst og barnevern synes det er veldig positivt at man i planen har ivarettatt medvirkning for samiske interesser, der samisk barnehage og samisk undervisning i skolen kom frem som viktige temaer.

Av de tre fokusområdene som Tjeldsund kommune har valgt for å jobbe mot visjonen sin, har dere mål som angår barn og unge i to av disse. Dere har satt opp mange gode strategier for å kunne nå disse målene under bærekraftig utvikling og for at det skal være trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund kommune for barn og unge. Dette mener Statsforvalteren er positivt. Samtidig mener vi at dere bør vurdere å lage en egen oppvekstplan som en kommunedelplan for å styrke arbeidet med barn og unge enda mer.

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har dere hatt en fin medvirkningsprosess for kommunens innbyggere. Når det gjelder barn og unge har dere hentet innspill fra aldergruppen 15-19 år og barnefamilier. Statsforvalteren savner at yngre barn har fått delta i medvirkningsprosessen, og viser til barnekonvensjonens artikkel 12, som sier at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt.

Statsforvalteren mener det er positivt at dere har som strategi å ha en synlig og tilgjengelig barneverntjeneste, men savner at dere skriver noe om barnevernsreformen som trådte i kraft 01.01.2022, og kommunens økte ansvar og plikt til forebygging.

Videre så mener vi at kommunen må finne en måte for barn og unge til å kunne uttale seg om kommuneplanens samfunnsdel, nå når den ligger ut på høring, da barn har rett til å motta informasjon jf. barnekonvensjonen art. 13, og rett til å si sin mening jf. barnekonvensjonen art. 12. Kommunen må også gjøre en barnets beste vurdering jf. barnekonvensjonens artikkel 3 som sier: Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. En slik vurdering bør videre ligge til grunn for arbeidet med mål og strategier i samfunnsdelen.

2.5 Helse og omsorg

Utfordringene med en økende andel eldre og økende press på helse- og omsorgstjenestene er omtalt i planforslaget. Det er viktig at kommunen tar konkret stilling til hva som skal gjøres med disse utfordringene, som vil vedvare i tiår framover. Leve hele livet-reformen er laget for å stimulere kommunene til å arbeide innen alle kommunale sektorer med å legge til rette for et aldersvennlig samfunn. Det er positivt at Leve hele livet er en av de overordnede føringene i planforslaget. Vi er kjent med at kommunen i kommunal planstrategi 2020-2023 har prioritert å lage en helse- og omsorgsplan i perioden. Det vil sikre god faglig, administrativ og politisk styring av den store og viktige sektoren.

Folkehelsearbeid:

Det er positivt at folkehelseperspektivet er en av de overordnede føringene i planforslaget. Dere omtaler en rekke ulike faktorer som bidrar til å legge grunnlag for en god helse i befolkningen. Kommunen har laget en oversikt over helsetilstanden i 2020, hvor de viktigste funnene er omtalt i sammendraget (kap. 2.0). Folkehelseloven § 6 sier bl.a. at kommunen i sitt arbeid med kommuneplaner skal fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor, med utgangspunkt i oversikten over helsetilstanden. Det kan med fordel komme tydeligere fram i planen at mål og strategier på folkehelseområdet tar utgangspunkt i de viktigste funn fra kommunens egen oversikt.

2.6 Samfunnssikkerhet

Under satsingsområde *Bærekraftig utvikling av Tjeldsund* har dere en strategi som sier at dere skal ha fokus på beredskap og samfunnssikkerhet. Dette er bra, men vi savner at dere er litt mer konkrete i hva dette innebærer. For eksempel bør dere fastsette overordnede mål og strategier knyttet til kommunens helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. Dette handler i stor grad om å avklare hvordan kommuneorganisasjonen/sektorene skal arbeide med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder ved å forebygge og håndtere konsekvenser av uforutsette og uønskede hendelser.

Med hilsen

Per Elvestad (e.f.)
assisterende justis- og kommunaldirektør

Lill-Hege Nergård
seniorrådgiver plan

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kontaktpersoner fagområder:

Landbruk: Karianne Holm-Varsi, tlf. 78 95 05 70

Barn og unge: Maria Ø. Sjøvik, tlf. 77 64 22 61

Helse: Anders Aasheim, tlf. 77 64 24 78

Miljø: Iris Hallen, tlf. 78 95 03 21

Universell utforming og likestilling: Lone A. Høgda, tlf. 77 64 21 36

Reindrift: Biret Risten Eira, tlf. 78 48 46 06

Samfunnssikkerhet: Elin Larne, tlf. 78950322

Demografi og økonomi: Marianne Winther Riise, tlf. 77 64 20 42

Fagkoordinator samfunn og klima: Lill-Hege Nergård, tlf. 77 64 21 27

Kopi til:

Troms og Finnmark fylkeskommune Postboks 701 9815 Vadsø

Folkeaksjonen for fremtidsrettet havbruk i Sør-Troms
Fred Jørgensen
Brattholtet 16
9414 Harstad

25.01.22

Tjeldsund kommune
Pb 240
9439 Evenskjer

Høringssvar kommuneplanens samfunnsdel 2022 – 2034 Tjeldsund kommune

Folkeaksjonen for fremtidsrettet havbruk har de senere årene engasjert seg i utviklingen i oppdrettsnæringen i Sør-Troms. Ikke minst har næringens bruk av åpne oppdrettsanlegg, med de konsekvensene det har hatt for miljøet i havet, vært i fokus. Lakselus har hatt ei dramatisk økning i takt med etablering av nye oppdrettsanlegg/ økning av biomasse i Tjeldsund / Astafjord. Sammen med rømt oppdrettslaks har dette vært hovedårsaken til at stammene av villaks, sjørøret og sjørøye har hatt en svært negativ utvikling i regionen. For Renså- og Tennevikvassdraget er statistikken dyster lesning. Disse vassdragene er en kulturarv som kommunene i området forplikter å ivareta.

Når Tjeldsund kommune nå skal utarbeide ny Kommuneplan med implementering av FN's bærekraftsmål, var det forventet at symbolet for bærekraftsmål 14, «Livet i havet», ble tatt med. Det er det ikke.

I forslaget til samfunnsdel pkt «Bærekraftig utvikling i Tjeldsund» leser vi følgende:

Tjeldsund har økt fokus på klima og miljø

- *Hensynta klimaendringer og klimatilpasning i planarbeidet*
- *Fremme kildesortering*
- *Redusere eget energiforbruk*
- *Legge til rette for gjenbruk*
- *Støtte lokalt miljømessig engasjement*
- *Ivareta naturen og dens ressurser og liv*
- *Legge til rette for utbygging av infrastruktur for ladning av elbiler*
- *Innkjøpsstrategimed fokus på miljøet og klimagassutslipp*

Spesielt setningen: «*Ivareta naturen og dens ressurser og liv*», skulle tilsi at symbolet for bærekraftsmål 14 ble implementert som et viktig mål.

Arbeidsutvalget i folkeaksjonen håper at symbolmangelen er en forglemmelse og at ikke Tjeldsund kommune bevisst utelater det. I så fall kan tolkes dit hen at Tjeldsund Kommune har for stor respekt for oppdrettsnæringen i området all den tid det i fremtiden kan bli mye diskusjoner rundt søknader om nye lokaliteter. Vi har i tidligere avisinnlegg kritisert Tjeldsund kommune for å vise unnfalighet i forhold til denne viktige næring for kommunen, men regner med at denne saken er en utelatelse man enkelt retter opp i.

For Folkeaksjonen for fremtidsrettet havbruk i Sør-Troms
Fred Jørgensen

Leder

Fra: Ulf H. Nilsen <ulhar@online.no>
Sendt: tirsdag 25. januar 2022 21:36
Til: Tjeldsund Postmottak
Emne: Høring kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

Viser til høring Tjeldsund kommunes forslag til arealplan, samfunnsdelen.

Et godt og ryddig forslag som tar utgangspunktet i FNs bærekraftsmål. Men et viktig mål er ikke med, nemlig «livet under vann». Dette bærekraftsmålet må være på plass for en kystkommune som Tjeldsund med lange kystlinjer og fjordsystem. Det gjelder både for Arealstrategi, Næring og kompetanse samt Bærekraftig utvikling. Regner med at dette målet blir tatt inn i den endelige planen.

Mvh
Ulf H. Nilsen
Sandstrand

Sendt fra min iPad

DIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND
KOMMUNE
Att.Trine Rønning-Nilsen
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2034 for Tjeldsund kommune

Norges brannskole (NBSK) ønsker å peke på følgende momenter knyttet til kommuneplanens samfunnsdel:

- NBSK ser det som positivt at Tjeldsund kommune skal være en pådriver i utviklingen av regionen og være en attraktiv kommune for lokalsamfunnet og næringslivet.

Ved etablering av Brann- og redningsskolen blir det økt undervisningsaktivitet – som innebærer 320 studenter, 80 kurselever og ca. 120 ansatte, i tillegg til eksterne forelesere/pendlere. Det er derfor viktig at det jobbes aktivt med å styrke samferdselstilbudet, og det vil være behov for gang- og sykkelveier, et forbedret kollektivtilbud både internt i kommunen og til de nærmeste byene.

- For NBSK er det meget viktig at det legges til rette for levende bygder med ulike tilbud, og at kommunen er en attraktiv bostedskommune. I nærområdet til NBSK forventer vi etterspørsel etter nærbutikk, kafe, og ulike fritidstilbud, tilpasset alder, funksjonsnivå og interesse. Det er også viktig å oppmuntre til aktiviteter som ikke nødvendigvis krever fysisk aktivitet.

Botilbud:

Det må tilrettelegges både for kjøp og leie av bolig, og tilbudet må gjelde for enslige og for familier.

- Leieboliger
- Boligtomter
- Ferdige boliger for kjøp
- Kartlagte småbruk hvor det ikke er fastboende – mulighet for tilflyttende å etablere seg
- Det må tas høyde for at ikke alle ønsker å bo i et boligfelt

Tjenestetilbud til studenter/kurselever, innleide forelesere, ansatte og pendlere:

- Helsetjenesten må være dimensjonert slik at også de som ikke er fastboende i kommunen får et helsetilbud ved behov.

Dialog med næringslivet:

- Verts kommunen må være en offensiv pådriver for å få til et godt samarbeide med øvrige kommuner i regionen, samt offentlig og privat næringsliv for å kunne være konkurransedyktig i et moderne arbeidsmarked – der hvor begge jobber
- Kommunen bør ha en ledende og fremtredende rolle i Regionrådet

Oppvekst-vilkår:

- For rekruttering av barnefamilier til Brann- og redningskolen må det være tilgjengelige barnehageplasser, samt trygge og gode forhold på skolene
- Gode lærekrefter og vedlikehold av skoler og barnehager, inngår også i det å ha gode oppvekst-vilkår

Oppsummering:

- For NBSK er det svært viktig at dette er på plass innen utgangen av 2023 – da Brann- og redningsskolen skal ta imot de første elevene 1. januar 2024
- Tjeldsund kommune er en viktig premissleverandør for at vi sammen skal lykkes. Hvis kommunen har et godt tjenestetilbud, blir Brann- og redningsskolen en attraktiv arbeidsgiver

Med hilsen
for Norges brannskole

Veronika Solvang
fung. direktør Norges Brannskole

Turid Teige
enhetsleder kursadministrasjon

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

DIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND KOMMUNE
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Dato: 27.01.2022
Dok.nr.: 21/17678-2
Deres ref.: 20/3358 - 22
Saksbehandler: Karoline Jacobsen
Kvalvik

Fylkeskommunens innspill til kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 for Tjeldsund kommune

Troms og Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig, areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelseloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.

Troms og Finnmark Fylkeskommune viser til deres oversendelse, datert 09.12.2021, med høringsfrist 27.01.2022. Seksjon for areal- og samfunnsplanlegging har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder

Fylkeskommunen vil starte med å berømme kommunen for utarbeidelse av en informativ og svært leservennlig kommuneplan samfunnsdel.

Klarspråk

Kommuneplanens samfunnsdel er oversiktlig og lett å orientere seg i. Bruken av direkte lenker til ulike dokument og vedlegg, samt bruk av ulike figurer, bilder og illustrasjoner er et godt grep for å kople på leser.

Dokumentet er en fryd å lese, blant annet fordi teksten er brutt opp og det er i tillegg lite tekst per side. Mye av teksten er presentert i en annen form enn standard tekst. For eksempel er mål og strategier presentert på en svært god måte der bærekraftsmålene er koblet på.

Medvirkning

Det ser ut til at kommunen har fått til en god medvirkningsprosess til tross for utfordringene pandemi og nødvendige smittevernstiltak har medført.

Det er flott å se at hovedtrekkene i innspillene fra medvirkningsarbeidet som er gjort i kommunen blir presentert i kommuneplandokumentet, samt at det er laget og linket til medvirkningsrapporten som er utarbeidet.

Vi i fylkeskommunen er svært interessert i å få vite mer om medvirkningsprosessen til Tjeldsund kommune, spesielt om dere har lyktes i å koble politikerne på planprosessen.

Kobling mellom kommuneplan og økonomiplan

En integrering av kommunens økonomiplan og samfunnsdelens handlingsdel er noe vi både støtter og anbefaler.

Utfordringen ved en slik integrering kan blant annet være tiltak som vanligvis ikke er en del av økonomiplanen og som kanskje ikke er rene budsjett og økonomitiltak. Vi håper likevel at kommunen greier å innlemme disse tiltakene direkte i økonomiplanen. En sammenslåing av handlingsdel og økonomiplan er et godt grep for å koble samfunns- og økonomiplanlegging tettere sammen. Vi håper derfor kommunen får til en felles og inkluderende prosess når økonomiplanen skal utarbeides, der alle involverte er koblet på.

Handlingsplan

På side seks står det skrevet at mål og strategier skal videre konkretiseres i handlingsplanen. Vi lurte på om handlingsplanen til kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides sammen med økonomiplanen, eller om økonomiplanen skal utgjøre handlingsplanen. Vi lurte også på når handlingsplanen skal utarbeides og vedtas.

Klimaarbeid blir jevnlig nevnt med ord i kommuneplanens samfunnsdel – men ikke med handling. Vi håper å se dette arbeidet tydelig igjen i handlingsplanen til kommuneplanens samfunnsdel.

Arealstrategi

Arealstrategi er ikke et krav i lovverket, men vi vil berømme kommunen for å prioritere dette arbeidet.

Kommunen har gjennom den helhetlige gjennomgangen av FNs bærekraftsmål laget et godt grunnlag for arealmessige ønsker, utfordringer og problemstillinger som tas opp i samfunnsdelen og arealstrategiene. Strategiene følger de nasjonale forventningene til planlegging og er i stor grad i tråd med statlige planretningslinjer (jfr. samordna bolig, areal og transportplanlegging, m.m.).

Kommunen ønsker å styrke Evenskjer sentrum som et attraktivt regionalt handels- og servicesenter for innbyggere og nabokommuner. Regional plan for handel og service 2016- 2025 gir føringer for hvor større handelsetableringer kan lokaliseres. Evenskjer er ikke definert som en sentrumssone, avlastingssenter eller bydelssenter i denne planen og handelsetableringer over 3000 m² vil ikke kunne tillates per i dag. Unntak i dette tilfellet gjelder plasskrevende virksomhet, men plassering av disse skal avklares i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Vil informere om at regional plan for handel og service skal revideres, og igjennom dette imøteser dialog med kommunene i forhold til hvor større handelsetableringer skal lokaliseres i fremtiden.

Under punktet for strandsoneforvaltning har kommunen anført at offentlig vei kan fungere som naturlig byggegrense innenfor 100-metersbeltet, med begrensninger. Fylkeskommunen er i utgangspunktet ikke uenig i dette, men vil allerede nå påpeke at strekningene dette gjelder vil måtte vurderes gjennom en konsekvensutredning i arbeidet med arealdelen. Stadfesting av strategier er første steg mot en bærekraftig arealbruk, mens utarbeiding av kommuneplanens arealdel er neste steg på lista. Fylkeskommunen ønsker å være en god sparringspartner og veileder/bidrar gjerne når dette arbeidet starter opp.

Vi håper dere lykkes i å koble samfunnsdelen på arealdelen – og at arealstrategi i samfunnsdelen kan være med å legge føringer for arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Tematiske innspill

Klima

Under bærekraftig utvikling er det satt som mål at Tjeldsund har økt fokus på klima og miljø. Det er nevnt åtte strategier som skal føre fram til målet. Det er veldig bra at Tjeldsund har fokus på klima, men hvordan strategiene skal følges opp, framgår ikke klart. Kommunen skriver at mål og strategier skal konkretiseres i handlingsplan og at tiltak skal pris-settes og prioriteres i økonomiplan, men siden disse dokument ikke er på høring nå, er det vanskelig å se hvordan man kommer fra ord til handling.

I planstrategien peker man på at Tjeldsund har en utdatert klima- og energiplan (2010), og det sies i planstrategien at en ny klima- og energiplan skal vurderes i kommuneplanens samfunnsdel. Vi kan ikke ut ifra kommuneplanen se at Tjeldsund legger opp til å utarbeide en ny klima- og energiplan, og heller ikke hvorfor dette er valgt bort. Fylkeskommunen vil understreke at det er viktig at klima-arbeid forankres politisk, og for at kommunen skal ha best mulig oversikt både over klimagassutslipp, behov for klimatilpassing og ikke minst kostnader, er det viktig at man jobber systematisk med problemstillingen. Fylkeskommunen anbefaler at man basert på klimaregnskap lager klimabudsjett for å vise hvor man kan kutte i utslipp. Videre vil det være en god hjelp for kommunen å lage et arealregnskap for å sikre bærekraftig arealforvaltning.

Det understrekes blant annet i arealstrategien at «forventede klimaendringer skal vurderes nøye og ivaretas i arealplanleggingen. Man skal planlegge for klimatilpassing». Dette er bra, igjen vil vi påpeke at man kan i en kommuneplan samfunnsdel gjerne må peke på konkrete virkemiddel som at man i rullering av arealdel skal sørge for å unngå all nedbygging av myr og våtmark. Arealstrategien har og litt for mange forbehold til at den gir en helt tydelig retning, det sies at spredt boligbygging «bør fortrinnsvis etableres innad områder der det allerede er etablert sosial og teknisk infrastruktur». En arealstrategi bør kunne være tydeligere på hvor man skal ha bosetting. Det samme gjelder for ny fritidsbebyggelse, der den skal «etableres fortrinnsvis med utbygging i felt og fortetting av eksisterende områder».

Folkehelse

Folkehelseperspektivet er godt ivaretatt. Det er positivt at både program for folkehelsearbeid i kommunene og reformen «Leve hele livet» er en del av planen. Ifølge Folkehelselovens § 5 skal det utvikles en oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen. Tjeldsund har utarbeidet en slik oversikt, og brukt denne i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen er bevisst på at oversikten må holdes oppdatert. Dette er svært positivt.

I forbindelse med Tjeldsund kommunes arbeid med «Leve hele livet» ønsker fylkeskommunen å informere om et konkret tiltak som det arbeides med i Troms og Finnmark: «[Sterk og Stødig](#)». Sterk og Stødig er et forebyggende og helsefremmende lavterskeltilbud for hjemmeboende eldre over 65 år. Alta er pilotkommune, og arbeider sammen med Troms og Finnmark fylkeskommune med å spre tilbudet til hele landsdelen. Fylkeskommunens folkehelserådgivere bidrar gjerne med mer informasjon om tiltaket hvis det er ønskelig.

Avslutningsvis

Vi ønsker at det skal være lav terskel for å ta kontakt ved behov for avklaringer, råd og veiledning underveis.

Lykke til med kommuneplanarbeidet, vi ser frem til å følge planprosessen videre.

Med hilsen

Anne Øvrejorde Rødven
Fagleder seksjon for areal – og
samfunnsplanlegging

Karoline Jacobsen Kvalvik
Rådgiver
Tlf.: 99 58 88 77
Epost: karoline.kvalvik@tffk.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
DIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND KOMMUNE

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET
STATENS VEGVESEN

Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

ÁŠŠI/SAK
21/580 - 5

MIN ČUJ./VÁR REF.
22/2126

DIN ČUJ./DERES REF.
20/3358-22

BEAIVI/DATO
26.01.2022

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 for Tjeldsund kommune

Vi viser til brev fra dere datert 09.12.2021 hvor kommuneplanens samfunnsdel blir lagt ut på høring. Vi viser også til vårt høringsinnspill til planprogrammet datert 08.03.2021.

Kommunen legger frem et tydelig plandokument med fokus på tre satsningsområder; bærekraftig utvikling av Tjeldsund, næring og kompetanse og trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund. Temaene har overordnede mål og tilhørende strategier for å nå målene. Planen er utarbeidet med utgangspunkt i medvirkningsprosesser i kommunen, kunnskapsgrunnlag og FNs bærekraftsmål. I tillegg inneholder planen en arealstrategi som legger føringer for kommuneplanens arealplan. Arealstrategien viser at kommunen ønsker å ivareta landbruk og reindriften, samt samisk språk, kultur og samfunnsnivå. Vi ser at det i planprosessen er lagt en grundig jobb med å få innspill fra innbyggerne, også representanter for det samiske, noe som legger et godt grunnlag for å kunne gi gode tjenester til den samiske befolkningen i kommunen.

Det er positivt at kommunen ønsker å ivareta og videreutvikle samisk språk, kultur og næringer. Dette kommer frem som en naturlig del i planen gjennom de 3 satsningsområdene som kommunen har valgt, med tilhørende mål og strategier. Der flere mål og strategier handler om å styrke samisk språk og kultur innen oppvekst, helse og næringer.

Vi forventer at det samiske perspektivet også vil følge de eventuelle delplanene og temaplanene som etter hvert skal bygge på innholdet i samfunnsplanen og inneholde konkrete tiltak for å oppnå strategiene. Det er positivt at det samiske er en naturlig del og gjennomgående i samtlige temaer/sektorer, men i noen temaer kan det også være behov for å lage egne temaplaner med søkelys på samisk språk, kultur og næringer.

Videre ser vi at kommunen er med i et folkehelseprosjekt, og vi vil i den sammenheng påpeke at i forskriften til folkehelseloven er det nedfelt følgende: *"I kommuner der det er grunn til å anta at det foreligger spesielle folkehelseutfordringer for den samiske befolkning, skal disse vurderes."* Vi ber om at kommunen vurderer om det er behov for å utrede folkehelseutfordringer blant den samiske befolkningen

Vi er også fornøyd med at kommunen er i gang med å lage en egen kulturminneplan for å bevare kulturminneverdiene i kommunen. Sametinget foretrekker at planen utarbeides som kommunedelplan for å oppnå et forpliktende plandokument. Sametinget er ansvarlig kulturminnemyndighet når det gjelder samiske kulturminner og vil kunne bidra i dette arbeidet om ønskelig.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajođiheadji/fagleder

Marit Anne J. Bongo
ráđdeaddi / rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Tjeldsund kommune

Postboks 240

9439

EVENSKJER

Innsigelser til Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 – med arealstrategi.

Hinnøysiden tverrpolitiske liste har gått gjennom deres forslag og ønsker å komme med følgende innsigelser. Disse følger forslaget kronologisk med referanse til kapittel, sidetall, mål og strategi.

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund, side 7:

Under «Mål» der temaet er «Tjeldsund har en variert boligsammensetning tilpasset ulike livsfaser» ønskes et tillegg i pkt 3: Tilrettelegging for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, og da primært i sitt nærmiljø hvis ønskelig.

Under «Mål» der temaet er «Tjeldsund gir kvalitative og gode tjenester i barnehager og skoler» ønskes et tilleggs punkt: Fokus på å beholde dagens struktur for skoler og barnehager.

Pkt 5 «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring» under «Mål» der temaet er «Kommunesenteret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter» bør flyttes til «Mål» der temaet er «Tjeldsund gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle» som et punkt 7.

Dette er vel i utgangspunktet ingen kommunal oppgave men i den grad kommunen skal assistere bør alle institusjoner i hele kommunen av denne type sidestilles.

Næring og kompetanse, side 9:

Under «Mål» der temaet er «Kommunesenteret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter» strykes punkt 5 «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring» strykes i sin helhet.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 10:

Under «Mål» der temaet er «Det tilbys et variert aktivitetstilbud i Tjeldsund som fremmer opplevelse og folkehelse» ønskes et tillegg i pkt 5 «Etablere et samlingssted for ungdom på Evenskjer fra hele kommunen» da uten at dette går på bekostning av allerede eksisterende evt nyetableringer i de andre bygdene i kommunen. Det forutsettes også at transportløsninger for ungdommer i andre deler av kommunen etableres.

Under «Mål» der temaet er «Tjeldsund har sosiale møteplasser» endres pkt 2 i «Barn og ungdom» fra «Kartlegge mulige» til «Etablere transportløsninger som gjør det lettere for ungdom å delta på aktiviteter rundt om i kommunens bygder.

Under «Mål» der temaet er «Tjeldsund har sosiale møteplasser» pkt 2 erstattes ordet «ungdom» med ordet eldre.

Arealstrategi, side 13:

Avsnittet «Næring og industri» pkt 1: Vi reagerer på at Evenskjer stadig refereres til som et «regionalt handels- og servicesenter».

I dag er regionens handels- og servicesenter Harstad. At Tjeldsund kommune skal bruke ressurser for at Evenskjer skal overta denne rollen mener vi er bortkastet. Evenskjer er pr i dag og i overskuelig fremtid et lokalt handels- og servicesenter.

Teksten «Evenskjer sentrum skal fungere som et attraktivt regionalt handels- og servicesenter for våre innbyggere og nabokommuner» foreslås endret til Evenskjer sentrum skal fungere som et attraktivt lokalt handels- og servicesenter både for våre innbyggere og også gjerne for innbyggere fra våre nabokommuner.

Avsnittet «Konsentrert og spredt boligbebyggelse» ønsket et pkt 6 i tillegg til de eksisterende som lyder:

Legge til rette for at skoler og barnehager kan beholde dagens struktur, for både å øke bolyst hos tilflyttere men også samtidig sørge for at de som allerede er etablert i en av kommunens bygder kan planlegge sin fremtid under stabile forhold.

Med vennlig hilsen
For Hinnøysiden tverrpolitiske liste

Kongsvik 27.01.2022

Erik Hanssen

Høringsuttalelse Tjeldsund kommune Planforslag til til kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

Saksbehandler: KI

Arkiv: 28130

Dato: 27.01.22

Friluftsliv og annen aktivitet utendørs er svært viktig for folks fysiske og mentale helse, samt livskvalitet og bolyst. Vi foreslår at Stortingsmelding 18. (2015-2016) *Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet* inkluderes i samsfunnsdelplanen.

Vi viser til medvirkningsrapporten og er svært positive om at det ønskes å jobbe med:

- Gode turstier i utmarka rundt bygdene
- Turløyper tilpasset folk som er dårlig til fots – f.eks. eldre, ikke aktive, eller andre utfordringer.
- Få folk ut i skog og mark: ta vare på ski/løype-nettet, fiskevann, benker, bålplasser, gapahuk, osv.
- Sti langs fjæra hele veien bort til isbadestranda. Tilrettelagt for alle, gående, barnevogn, rullestol ect.

Dette arbeidet burde gjøres i en **temaplan for friluftslivets ferdselsårer**. Vi foreslår at en slik plan inkluderes i Tjeldsund sin planstrategi. Midtre Hålogaland friluftsråd bistår medlemskommunene i utarbeidelse av slike planer. Dette er i tråd med Stortingsmelding 18. og regjeringens Handlingsplan for friluftsliv av 2018.

Konstituert daglig leder

Kim Ingebrigtsen

Per Sandengen
Lanterneveien 21
9446 Grovfjord

Grov 27.01.22

Tjeldsund kommune
Pb 240
9439 Evenskjer

Høring kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

Generelt

- Målene bruker verbene i presens: har /tilbyr/er osv. Dette er mer enn konstatering enn et arbeidsmål. Det bør derfor skrives **skal** ha/tilby/være osv.
- Det bør settes opp en kolonne som kalles: **Medvirkningsrapporten**. Det blir ikke riktig at dette arbeidet kommer som et vedlegg, altfor viktig. Prosjektleder bør jobbe med å få fram hva innspillene sier om de ulike målene og hvilke strategier de nevner som aktuelle.

Spesielt

Overordnet visjon og fokusområde

Her mangler det et svært viktig område beskrevet under pkt 4.2 i Planprogrammet. Boksen kan se slik ut:

Hvor er vi og hvor vil vi?

- Befolkningsutvikling
- Folkehelseoversikten fra 2020
- NAV-tallene

- Det lages Mål – Strategier – innspill fra Medvirkningsrapporten for området

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund

Det viktigste målet, **Økonomi**, og det at kommunen har drifta med underskudd fra 2020 i vedtaksform, ikke er tatt, er mest utrolig. Det må inn under Bærekraftig utvikling av Tjeldsund. Her er mine mål, punkter i finansielle måltall vedtatt av K- styret i juni 2021.

Mål

Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at framtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet).

Kommunen skal som minimum ha et netto driftsresultat på 2 % eller ca. 26 mill i reduserte driftsutgifter ifht 2022 budsjettet. Et langsiktig mål er netto driftsresultat på 3 %.

Kommunen må ha økonomi til å møte svingninger i utgifter og inntekter og kunne dekke uforutsette hendelser. Kommunen må også kunne sette av midler til noe egenfinansiering av investeringer

Kommunen har som mål å ha et disposisjonsfond tilsvarende 10 % av budsjetterte brutto driftsinntekter.

Et langsiktig mål er at netto lånegjeld ikke overstiger 100 % av budsjetterte brutto driftsinntekter.

Strategi

Det startes en omstillingsprosess for å få til innsparing og reduksjon i driftsutgifter hvor målet et budsjett i balanse i 2023. Partssammensatt utvalg skal være en sentral aktør og dialogpart.

Hele organisasjonen må gjennomgås i løpet av 2022. Organisasjonskart, bemanningsplan må sees i sammenheng med delegeringsreglementet og avklaring om roller, ansvar og myndighet imellom rådmannen, kommunalsjefene og enhetslederne. Hvem rapporterer til hvem? Hvem har medarbeidersamtaler med hvem? Hvor er den enkelte ansatte og hva jobber de med.

Hvilke tjenester skal løses av ansatte i administrasjonen og hvilke skal driftsenhetene gjøre

Det lages en prioritert liste mht behov for investeringer i dialog med enhetslederne. K – styret vedtar hva som skal inn i årsbudsjettet og i økonomiplanen for de neste årene innenfor rammen som er satt.

- Hva finner vi i medvirkningsdokumentet? Det kom et fyldig innspill til budsjett 2022 og økonomiplanen for 2022-2025 fra kommunedelsutvalget for Sandstrand/Grov, momenter her kan brukes under strategivalg.

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund, forts.

Mål

Tjeldsund har økt fokus på klima og miljø

Endres til:

- Tjeldsund skal ha økt fokus på klima, miljø og **energi**, jf. Planprogram, pkt. 4.2 – s. 12

Nytt punkt under strategi

- Det skal gjøres vurderinger av hvordan klimaendringene vil påvirke Tjeldsund kommune. Vurderingene skal bygge på en analyse av nåsituasjon og framskrivninger, slik at vi videre kan utarbeide tiltak som kan gjennomføres på kort og lang sikt. Ved å beregne risiko, sårbarhet og ulemper kan vi med klimatilpasning gjøre samfunnet bedre rustet og forberedt på klimaendringene.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund

Tjeldsund har kvalitative og gode helse og omsorgstjenester

Nytt punkt under strategi:

- Utredning av helse og omsorgsstrukturen i Tjeldsund kommune brukes når den foreligger

Leve hele livet – reformen er integrert i tjenestetilbudet

Nytt punkt under strategi:

- Hvordan kan Leve hele livet - temaplan brukes

Barn og unge har trygge og gode oppvekstvilkår

Nytt punkt under strategi:

- Utredning om struktur i skole og barnehage, rapport fra Agenda Kaupang As, 01.10.21
- Kanskje bør den inn også under strategipunktene for målet: Tjeldsund gir kvalitative og gode tjenester i barnehager og skoler og Bærekraftig utvikling av Tjeldsund.

Forvaltningsområde

Tjeldsund kommune er i dag en del av forvaltningsområde for samisk språk. Dette innebærer i hovedsak at samisk og norsk er likestilte språk, og innbyggere har rett til å bli betjent og få svar på samisk når de henvender seg til offentlige etater. Innbyggerne har også flere rettigheter til opplæring i og på samisk språk. Innlemmelsen i forvaltningsområde bidrar også til at det samiske perspektivet blir styrket i kommunens organisasjon/virksomhet, Planprogram, pkt. 4.2 – s. 12

- Jeg finner ikke dette under noen av hovedområdene definert med mål og strategier. Det må vurderes.

Tjeldsund kommune
Pb 240
9439 Evenskjer

Kongsvik 27.01.2022

Kongsvik Pensjonistforenings høringsuttalelse til Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034 – med arealstrategi.

I forbindelse med Tjeldsund kommunes forslag til Planprogram 2021 - 2033 ble det gitt høringsuttalelser fra lag og foreninger, råd og utvalg. Da dette ble lagt til politisk behandling, var det vanskelig å finne spor etter disse uttalelsene. Da disse ble etterlyst, ble det besvart at disse høringsuttalelsene ville bli tatt hensyn til i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

I det utkastet til samfunnsdel som nå ligger til høring er det et kapittel/avsnitt som beskriver medvirkning til planen. Her nevnes ikke innspillene som kom i forbindelse med høring til planprogrammet.

Kongsvik Pensjonistforening ønsker videre å gi innspill til planforslaget med henvisning til kapittel, sidetall, mål og strategi.

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund, side 7:

Mål: «Tjeldsund har en variert boligsammensetning tilpasset ulike livsfaser». Her ønskes et tillegg i pkt 3: Tilrettelegging for boligløsninger for yngre, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, *og da primært i sitt nærmiljø hvis ønskelig.*

Næring og kompetanse s 9:

Mål: «Kommunesenteret Evenskjer er et attraktivt regionalt handels- og servicesenter». Her står det i pkt 5 «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring». Dette punktet strykes og det defineres et nytt Mål «Tjeldsund har gode nærmiljø som er tilgjengelig for alle» der strategien «Legge til rette for felles arena for idrett, kultur og næring» kommer inn.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 10:

Mål: «Tjeldsund har sosiale møteplasser». Der overskrifta er Eldre erstattes ordet «ungdom» med ordet *eldre*.

Følgende strategi legges til de to som allerede er nevnt: Gjennom samarbeid mellom Frivillighetssentralen og frivillige lag og foreninger etableres et system som kan bistå eldre som trenger hjelp til daglige gjøremål.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund, side 11:

Mål: Leve hele livet

Følgende strategi legges til de fire som er nevnt: Legge til rette for eldres medvirkning.

Med vennlig hilsen
For Kongsvik Pensjonistforening

Rigmor Wangen

leder

Høringsvar Samfunnsdel kommuneplan Tjeldsund.

Fra Tjeldsund Jeger & Fiskeforening.

Tjeldsund kommune har lagt ut samfunnsdelen i sin nye kommuneplan ut på høring. Nytt for denne kommunen er at man må forholde seg til FNs mål for bærekraft. Det er forståelig at man som kommune ikke kan gå «all in» for alle 17 bærekraftsmålene, men at man må velge bærekraftsmål ut fra lokale utfordringer og muligheter for påvirkning og tiltak. Et av FN's bærekraftsmål er «Livet i havet», hvor målsetningen er å; *«Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.»* Tjeldsund Jeger og Fiskeforening (TJFF) synes det er forunderlig, men kanskje ikke helt tilfeldig, at bærekraftsmålet ikke er ansett som viktig for Tjeldsund kommune. Livet i havet, vann- og vassdrag, fiskeri og havbruk er jo virkelig det som er viktig for Tjeldsund kommune, og ikke minst for store næringsaktører som Grovfjord Mekaniske Verksted, Aqualine, Fjordsmolt, Grovfjord Båtbyggeri og Northern Lights Salmon, for å nevne noen. I tillegg kommer nye etableringer fra Egersund Net og muligens andre aktører samt store annonserte investeringer i årene fremover. Ikke bare er livet i havet viktig for næringsvirksomhet, men ressursene i havet, anadrome vassdrag, strandsonen, marine naturtyper, biologisk mangfold og flere andre ting er svært viktig også for lokale yrkes- og fritidsfiskere, naturbasert turisme, friluftsliv, dyreliv og ikke minst bolyst og folkehelse.

Det er ingen tvil om at havet og havbruksnæringene er viktig, om ikke DET viktigste, for Tjeldsund kommune, både økonomisk og sosialt. Med den negative påvirkningen de samme næringene har på naturen, kan de neppe kalle seg bærekraftig, i alle fall ikke enda. De fleste kjenner nå de negative påvirkningene oppdrettsnæring har gjennom rømt oppdrettslaks, lakselus, bruken av soya, medisiner, sykdommer, urensset utslipp, utslipp av for og bruk av kobber som antigroemidler, for å nevne noen. Det kan virke som om det rømmer mindre laks nå enn tidligere og næringen har redusert brukt av antibiotika til tilnærmet lik null. Det er meget bra! Laks er kanskje ikke en absolutt klimavinner på middagsbordet i forhold til kortreist mat, men karbonavtrykket er vesentlig bedre enn svært mange andre matvarer.

I Grovfjorden er det funnet forhøyde verdier av kobber, samt registrering av flere andre tungmetaller både i ute i fjorden og i tilknytning til industri. Mye av det man finner av plastavfall i strandsonen kommer fra havbruksrelatert næring. Heller ikke Nordkraft's produksjon av fornybar energi i Hellenen i Grovfjord er helt uten påvirkning på livet i havet. Det er ikke bare laks, sjøørret og sjørøye som ikke slipper tilbake til sine opprinnelige gyteområder. Til vassdraget kommer også Europeisk ål som søker

etter sine opprinnelige leveområder i Saltvatnet og Tømmerleva. Ålen er en trua art som også er på listen av rødlistearter i Norge. I Hellen kommer den seg ikke opp, den svømmer rett inn i turbinene og dør.

Også vi som bruker havet og elvene til fritidsfiske, har innvirkning på livet i havet. Hvor gjør vi av nylonkappet? Rapporterer vi inn tapt redskap i form av fritidsgarn, ruser, tauverk o.l. ? Mange som bruker havet og strandsonen til fiske og friluftsliv har også mye å jobbe med når det kommer til forsøpling. I Tjeldsund kommune slipper også de fleste av oss ut urensset spillvann fra septikktanken.

Vi har alle påvirkning på livet i havet, i større eller mindre grad. Spørsmålet er om Tjeldsund kommune, med sin forestående kommuneplan kan være med på å bedre kunnskap og bruk av havet.

Tror Tjeldsund kommune at de gjør havbruksrelaterte næringer en tjeneste ved å lukke øynene for de utfordringer som finnes i det lokale naturmiljøet?

Vi opplever at de lokale næringsaktørene er opptatt av naturen som omgir oss, og vi tror, særlig de lokale aktørene, er genuint interessert i å gjøre noe med eventuell negativ påvirkning de måtte ha på lokalmiljøet. Flere av bedriftene jobber jo allerede frem nye bærekraftige løsninger og utvikler teknologi for å få bukt med miljøutfordringer knyttet til havbruk. Det være seg mer miljøvennlige arbeidsbåter, nye metoder for redusert lusepåslag, skånsom avlusning, semilukkede/lukkede merder, nye bærekraftige løsninger, resirkulering og lignende. Løsninger som kan settes i sammenheng med FNs bærekraftsmål nr12 «*Ansvarlig forbruk og produksjon*», nr13. «*Stoppe klimaendringene*» og nr14. «*Livet i havet*». Samtidig vokser det opp en ny generasjon bedriftseiere som helt klart vil ha større fokus på natur, miljø og klima. I fremtiden vil stilles strengere miljøkrav til virksomheter som utnytter felles naturressurser, hvis etterlengtet vekst er ønskelig. Større finansinstitusjoner og bedrifter må allerede innrette seg etter nye krav om rapportering av miljømessig bærekraft (ESG), og stiller igjen krav til bærekraft hos sine kunder og underleverandører. De bedriftene som nå ikke omstiller seg, og er med på prosjekter innen forskning og utvikling, samt tar i bruk ny teknologi og investerer for en fremtidig mer bærekraftig produksjon, vil stå igjen som tapere. I forslag til samfunnsdel er en strategi innen «*Næring og kompetanse*» at kommunen skal «*Tilrettelegge for at eksisterende næringsvirksomhet skal ha mulighet for utvikling*». Her burde det samtidig være en målsetning at all videre utvikling av næring tilknyttet livet i havet skal skje med målsetning om at det ikke påvirker livet i havet negativt.

Vi i TJFF mener Tjeldsund kommune burde ha ambisiøse målsetninger både for egen virksomhet, næringsliv, organisasjoner og privatpersoner. Kommunen bør være en støttespiller og samarbeide med næringene både for å legge til rette for ny og mer miljørettet virksomhet, men også stille krav, ha forventninger og være en positiv pådriver for en mer bærekraftig bruk av felles ressurser.

Kommunen har alle muligheter til å påvirke livet i havet gjennom sitt ansvar for EUs vannrammedirektiv, vannforskriften, plan- og bygningsloven, kystzoneplanen, arealplan, reguleringsplaner, undervisning, veiledning, o.l. Det handler bare om vilje og om å ta i bruk de verktøy som allerede er der.

Det bør være en klar målsetning for Tjeldsund kommune at man i samarbeid med næring og organisasjoner forvalter kysten og livet i havet på en bærekraftig måte, og at man utnytter det potensialet som ligger i egen organisasjon, nærings- og arbeidsliv tilknyttet kyst og hav.

I forslaget til samfunnsdel er det for mange av de prioriterte bærekraftsmålene laget målsetninger som er svevende, lite konkret og tilnærmet umulig å hverken evaluere eller etterprøve.

Vi vil se tydelige og realistiske målsetninger for hva vi kan gjøre for å bedre miljøutfordringer knyttet til havet, på kort og lang sikt. Innen næring kan satsningsområder og målsetning være f.eks.:

- krav om semilukkede/lukkede merder, både nye og eksisterende konsesjoner
- krav til skånsom avlusning uten bruk av kjemikalier
- redusert utslipp av kjemikalier fra industri
- krav om opprydding av strandsoner og marint avfall under vann
- redusere marin forsøpling
- økt resirkulering av komponenter
- mål om bærekraftige bestander av anadrom laksefisk i vann- og vassdrag

I tillegg bør det komme konkrete satsningsområder og målsetninger for egen virksomhet, eksisterende og ny bebyggelse, organisasjoner og privatpersoner.

Vi foreslår kommunen ser på målsetninger innen:

- Reduksjon av marin forsøpling.

Kan kommunen i større grad arrangere rydding av plast i strandsonen? Har bedrifter fokus på marin forsøpling? Hva gjøres med kapp av tau, isopor, plastemballasje o.l. ? Kan kommunen initiere et samarbeid med bedrifter for å rydde opp i gammelt plast- og metallskrap i havet? Er det avfallssortering i tilknytning til båthavner?

- Kjemikalier i havet

Følger kommunen opp utslippstillatelser? Har bedrifter løsninger for å hindre utslipp, eller finnes det løsninger man kunne tatt i bruk? Kan kommunen ha klare målsetninger om redusert mengde tungmetaller i havet?

- Fiskeoppdrett

Kan kommunen stille miljøkrav ved nye tillatelser innen akvakultur? Kan kommunen være med på FOU- prosjekter? Kan kommunen stille krav til reduksjon av bruk av kobber som antigroemiddel? Kan kommunen stille krav til redusert bruk av medisiner og kjemikalier ved avlusing? En ambisiøs målsetning bør jo være en næring med null utslipp av lakselus, nullrømming og muligheter for å samle opp forrester og avfall. Vi tror det er mulig, og vi tror det kommer til å skje,

- Anadrom laksefisk

Livet på havet, enten det er friluftsliv over eller under vann, er også svært viktig for bolyst ute i distriktene. I Tjeldsund har man også en del anadrome vassdrag som er viktig for mange. Med laksen som rødlisteart og en ny trussel i Pukkellaksen kan det fort gå mot fiskestopp i mange av våre lokale elver. Kan kommunen i større grad samarbeide med lokale organisasjoner og grunneierlag om forvaltning av lokale lakseelver? Hva gjør kommunene for å bevare et naturlig naturlandskap i tilknytning til lakseførende vassdrag? Tillater kommunen tiltak i form av utbygging og anlegg i umiddelbar nærhet til lakseførende vann og vassdrag?

- Avløp og vannmiljø

Vil den kommende planen for avløp være knyttet opp mot Regional plan for vannforvaltning, EUs vannrammedirektiv og FNs bærekraftsmål nr14; Livet i havet? Har kommunen en strategi for å redusere antall urensede kloakkutslipp?

- Fiske og friluftsliv

Hvilke muligheter har lokale fiskere for tilgang til ressurser og markeder? Hvilke muligheter har innbyggere til å kjøpe fisk og reker fra lokale fiskere?

- Kunnskap og undervisning

Er bærekraftig havbruk noe skoler og barnehager har fokus på? Hva gjør kommunene for å bedre tilgang til lokal arbeidskraft? Hva kan kommunene bidra med for å få flere av kommunens 15-16åringer til å velge utdanning innen yrker som trengs i lokalmiljøet? Blå Linje i Tjeldsund?

- Marine naturtyper og biologisk mangfold

Har kommunen den kunnskapen den trenger om både marine naturtyper og marint biologisk mangfold?

Vi ønsker svar vi.

Hvorfor anser ikke Tjeldund kommune «Livet i havet» som et viktig bærekraftsmål?

Hva tenker Tjeldund kommune om fremtidens bærekraftige bruk og forvaltning av ressursene i havet?

Tjeldund Jeger & Fiskeforening

Styret.

Dielddanuori suohkan

post@tjeldsund.kommune.no

31. jan. 2022

Høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel – Tjeldsund kommune

linná ja biras sámiid searvi/Hinnøy og omegn sameforening (IBSS) viser til høringen av kommuneplanens samfunnsdel for Tjeldsund kommune 2022–2034.

IBSS vil berømme kommunen for forarbeidet med samfunnsplanen, og mener at det er svært positivt at kommunen har avholdt innspillsmøte og medvirkning fra representanter for samiske interesser.

Synliggjøring av samisk språk

Tjeldsund kommune gjør allerede i dag et godt arbeid med å synliggjøre samisk språk på skilting med mer. IBSS er ikke i tvil om at dette arbeidet er prioritert fra kommunenes side, men mener likevel at synliggjøring av samisk språk bør fremgå som et klart mål eller strategi i samfunnsplanen. Et annet alternativ er å ta det inn en setning om synliggjøring av samisk språk på utkastets side 5 under overskriften «Samisk språk og kultur».

Bærekraftig utvikling av Tjeldsund

IBSS mener at det er viktig at det gis kvalitative og gode tjenester i barnehager og skole, og vi støtter punktet om å sikre kompetanse innen samisk språk og kultur i skole og barnehage. For det samiske barnehagetilbudet er det helt essensielt at kommunen legger til rette for en styrkning og videreutvikling av barnehagetilbudet i Planterhaug. For å gjøre barnehagen attraktiv, er det viktig at veiene til barnehagen og i bygdene generelt vedlikeholdes.

Når det kommer til skoletilbud er det viktig at opplæringen i og på samisk videreutvikles i hele kommunen. I og med at Tjeldsund kommune er del av forvaltningsområdet for samiske språk, vil et naturlig steg videre være å tilby opplæring på samisk i flere fag. En slik prosess bør skje i konsultasjoner med det samiske foreldrenettverket.

Næring og kompetanse

IBSS vil peke på at Tjeldsund kommune har hatt en positiv utvikling når det gjelder samiske språk, kultur og samfunnsliv. Den delen av Tjeldsund kommune som utgjorde gamle Skånland kommune er både del av Sametingets virkeområde for tilskudd til næringsutvikling og kystfiskekvoteområdet som gir tilgang på tilleggskvoten for torsk. Samiske næringer er er

viktige bærere av den samiske kulturen, og IBSS ønsker å jobbe sammen med Tjeldsund kommune for å utvide de to ordningene til å gjelde hele nye Tjeldsund kommune.

Trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund

IBSS mener at det er svært positivt at strategien er klar på at det samiske perspektivet skal ivaretas i helse- og omsorgstjenesten. Vi ser derfor et behov for å utrede mulighetene og interessen for bo- og omsorgstilbud, samt møtteplasser, i de samiske bygdene.

Videre mener IBSS at samfunnsplanen bør inneholde et strategipunkt om tiltak mot mobbing og samehets.

Skogbruk

IBSS viser til strategipunktet om å oppfordre til utarbeidelse av skogsbruksplaner for å kartlegge og få oversikt over kommunenes ressursgrunnlag, samt punktet om økt aktivitet i skogbruket under arealstrategi.

I de siste årene har flere grunneiere i de samiske bygdene solgt skog til skogbruksnæringen, og en stor del av den nedhugde skogen har vært gran som ble plantet for flere tiår siden. IBSS viser til at gran ikke hører naturlig hjemme i våre områder og at den fortrenger andre planter og ressurser som bær. Videre legger gran beslag på beitearealer og gjør ferdsel generelt vanskeligere. IBSS mener også at det er andre tresorter som egner seg bedre til skogbruk enn gran.

IBSS er kjent med at flere grunneiere har mottatt beskjed fra Tjeldsund kommune om å plante gran på eiendommer hvor det tidligere har vært granskog. Foryngelsesplikten etter skoglova § 6 medfører at skogeier skal sørge for tilfredsstillende foryngelse innen 3 år etter hogst. Kommunen har imidlertid stilt krav om tilplanting av gran.

IBSS mener at det samfunnsplanen bør inneholde et punkt der kommunen søker å tillate at foryngelse av skog i de samiske bygdene kan skje med andre treslag enn gran.

Krav om konsultasjoner

På denne bakgrunnen ber IBSS om konsultasjoner om samfunnsplanen, der det er av særlig interesse for oss å konsultere om skogsdrift og foryngelse av skog.

På vegne av IBSS,

Eirik Larsen
leder

Hei!

Vi i 1. og 2. klasse ved Grov skole har arbeidet med planen i dag, og har følgende å si til kommunen. Dere finner våre tanker vedlagt.

SAMFUNNSPLANEN

DET BESTE MED Å BO I GROV:

- AT VI HAR FAMILIE OG VENNER
- AT VI HAR LEKEPLASSER Å LEKE PÅ
- AT VI HAR EN SKOLE I NÆRMILJØET
- AT VI HAR STOR SKOG Å LEKE I
- AT VI HAR EN BARNEHAGE
- AT VI HAR EN GYMSAL Å TRENE OG LEKE I
- AT VI HAR EN SVØMMEHALL
- AT VI HAR FISKEMULIGHETER HELE TIDEN
- AT VI HAR TURMULIGHETER OG TI-PÅ-TOPP
- AT VI HAR FOTBALLBANE OG TRENE PÅ
- AT VI HAR GODE LEKEOMRÅDER I BARNEHAGEN OG PÅ SKOLEN
- AT VI KAN GÅ PÅ SKI LIKE UTENFOR STUEDØRA
- AT VI ØNSKER OSS EN HOPPBASSE I GROVFJORD
- AT VI HAR FJÆRA Å LEKE OG UTFORSKE I
- AT VI KAN HA SKØYTEBANE PÅ VINTEREN
- AT VI HAR MASSE DYR SOM VI KAN LÆRE OM
- AT VI ØNSKER OSS EN STOR SLALOMBASSE
- AT VI HAR MASSE BÆR VI KAN PLUKKE
- PÅ SKOLEN ER DET MANGE SOM PASSER PÅ OSS
- AT VI HAR SFO
- AT DET ER GODE LÆRERE PÅ SKOLEN
- AT DET IKKE ER SÅ STOR SKOLE
- AT VI HAR KYSTKULTURUKE
- AT VI FÅ VÆRE MYE UTE OG GÅ PÅ TUR I SKOLETIDA
- AT VI FÅR TRAMPOLINELAND I GROV
- AT VI FÅR BADELAND MED SVÆRE SKLIER OG HOPP
- AT VI FÅR CURLING- BANE
- AT VI FÅR ZIP-LINE
- AT VI FÅR BOB-SLEIGH
- AT VI FÅR ZOO OG AKVARIUM I HAVET
- AT VI FÅR EN SKISKYTTER-BANE
- AT VI FÅR HARRY POTTER- LAND